

BEDELZANGTRADITIES IN DE KEMPEN

Heemkring Lille - Norbert De Vrijter - Nieuwjaarszingen

Bedelzangtradities is de benaming voor een bijzondere reeks van onderling zeer diverse gebruiken en gewoontes. Eenvoudig gezegd zijn dit tradities waarbij **zangers**, jong of oud, **van deur tot deur** trekken. Zij doen dit al zingend om zo wat snoep, koeken of geld in te zamelen.

Driekoningen zingen is veruit de meest gekende bedelzangtraditie in Vlaanderen, maar ook **Sint-Maarten** en **Nieuwjaarszingen** leven sterk op regionaal niveau.

De Kempen is zo een echte broeihaard van bedelzangtradities. Sommige bedelzangtradities zijn er doorheen de jaren zeldzaam geworden en worden enkel nog verder gezet door een handvol mensen, zoals het **Hanzezingen** (waarbij op oudjaarsavond de iets oudere jeugd van deur tot deur gaat om een centje te verdienen om de nieuwjaarsnacht goed in te zetten), dat alleen nog in Merksplas en Beerse doorgaat. Anderen als Nieuwjaarke Zoete blijven dan weer ontzettend populair in de hele Kempen van Putte tot Essen.

In de **regio rond Geel en Mol** zijn zelfs nog **enkele unieke gebruiken** terug te vinden. Maar liefst zeven verschillende bedelzangtradities worden nog actief beoefend in deze streek.

Overzicht

Veel van deze gebruiken zijn ontstaan op een **kerkelijke feestdag**:

- 6 januari is bijvoorbeeld het christelijke feest van de **epifanie** (Aanbidding van de koningen)
- 11 november is de feestdag van de heilige **Martinus van Tours**

Sommige zangtradities gaan door op belangrijke momenten binnen de **liturgische kalender**:

- Zo kan je in Balen-Olmen nog op **Vastenavond** (Carnaval) gaan bedelzingen.
- In Schoonbroek, een gehucht van de Kempische gemeente Retie, kan je nog een unieke traditie terugvinden. Daar gaan de kinderen **'Goriën'** zingen. Dit doen zij op 12 maart, de feestdag van de heilige Gregorius.
- In Arendonk dan weer gaan de kinderen op 25 november van deur tot deur. Dit doen ze ter ere van **Sint-Catharina**

Sommige bedelzangtradities gaan door op belangrijke momenten in de **zonne- en seizoenscyclus**:

- Wanneer de dagen korter worden en de nachten lengen kan je gaan '**kaarsje in lantaarn**' of "**Krik Krak**" zingen in de Kempen.
- Eind augustus wordt in Hoogstraten '**Begijntjes Laat Besluit**' gevierd. Hier wordt niet van deur tot deur gezongen, maar worden op strategische plaatsen de auto's tegengehouden om een duit in het zakje te doen. Bovendien koppelt men aan deze traditie een wedstrijd, waarbij verschillende gebuurtes een praalwagen maken, zich verkleeden met crêpepapier en een liedje met bijhorend dansje voorstellen aan een jury.
- Op het einde van september of oktober komen de kinderen van Retie, Dessel, Mol-Achterbos en Mol-Ezaart op straat met hun lantaarns om de **zomer** feestelijk **vaarwel** te zeggen.

Niet alle bedelzangtradities doorstonden de tand des tijds. Zo kon je **vroeger** ook gaan zingen op Halfvasten, Aswoensdag, Palmпасen, Pinksteren, Sint-Jan (24 juni), Sint-Andries (30 november), Sint-Lucia (13 december), tijdens de kerstperiode en op Onnozele kinderdag (28 december).

Maar er komen ook **nieuwe tradities** bij, zoals Halloween, een gebruik dat volgens sommige bronnen zijn oorsprong zou kennen in het Keltisch nieuwjaarsfeest, dat '*Samhain*' genoemd werd. De traditie wordt al sinds het midden van de 20ste eeuw gevierd in de VS en is de laatste jaren overgewaaid naar onze contreien.

LOCATIE

De Kempen

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#muziek #stem en zang #feest #sociaal gebruik

BIJLAGE

- [BEDELZANG.pdf](#)